

Birthe Kjærsgaard
Avlschef Østdanmark

Bo Nymand
Frøavlskonsulent
Falster

Frøavl og næstformand med andelsrødder

Christian Høegh-Andersen har i tre måneder haft hvervet som næstformand i DLF AmbAs bestyrelse. Vi har besøgt den nye næstformand, som driftsmæssigt har specialiseret sig i planteavl og slagtesvineproduktion med omdrejningspunkt i "Luenhøj", som ligger 8 km øst for Nykøbing F.

Christian Høegh-Andersen var godt i gang med agronomuddannelsen på Landbohøjskolen, da der pludselig skulle tages en meget stor beslutning. Som næstældste søn på gården Elisabethsminde ved Guldborg på Lolland, var Christian fra barnsben overbevidst om, at han skulle være landbrugskonsulent, og at Christians bror en dag skulle drive fødegården videre. Men da Christians farbror pludselig blev alvorligt syg, opstod muligheden for at føre familiens slægtsgård videre. En meget stor beslutning skulle tages midt i studietiden i København. Overvejelserne endte ud i et ja, og det blev et ja, Christian aldrig siden har fortrudt.

Overtog ejendom som 25 årig

I 1995 overtog Christian Høegh-Andersen som 25 årig farbroderens ejendom med 178 ha på Falster og dertil 230 søer med opfødning af smågrise. Der var tre mand ansat og 9 pct. prioritetslån i kreditforeningen. Christian færdiggjorde agronomuddannelsen, og flyttede fast ned på gården Luenhøj i 1996. På det tidspunkt var afregningsprisen for svinekød tæt på 12 kr. og steg til over 14 kr. pr. kg i 1997. Grisene var med til at give Christian en god start som landmand. I dag består bedriften af to ejendomme, Luenhøj og Egedhøj på i alt 220 ha. Desuden forpagtes 24 ha. Søerne er sat ud, og der indkøbes i stedet ca. 8.500 smågrise på årsbasis som fodres op til slagtesvin. Om svinebesætningen skal udvides er uafklaret, men der er for tre år siden ansøgt om udvidelse fra 250 til 340 DE. I den sag er der endnu ikke truffet en afgørelse.

Samarbejde om maskiner til markdriften

Christian har ansat to medarbejdere på bedriften. Han foretrækker en lille overkapacitet på visse tidspunkter af året, fremfor at gå på kompromis med rettidigheden i spidsbelastningsperioderne.

Nils Hvid Andersen er driftsleder, og han havde allerede været ansat i fem år på Luenhøj, da Christian overtog gården, og de to har fulgtes ad siden. Nils har ansvaret for de fleste opgaver i markbruget og Morten, en ung landbrugsmedhjælper, arbejder både i stald og mark. Alle maskiner til markdriften er ejet af et I/S, som Christian har sammen med sin bror Henrik, som driver landbrug på Lolland. De to brødre dyrker nogenlunde det samme areal, og normalt er afgrøderne lidt tidligere fremme på Lolland end på Falster. I/S'et ejer også en gyllevogn, som der køres maskinstation med.

Med denne konstellation er der mulighed for at høste stordriftsfordelene med over 500 ha under plov. Men begge parter skal være klar til at "klippe en hæl og en tå", for alle marker kan nu en gang ikke blive høstet på den mest optimale dag.

Familie og fritid

Christian er 42 år og gift med Kirsten. De mødtes på Landbohøjskolen, hvor Kirsten læste til dyrlæge. For Kirsten var Christian en pakkeløsning, for med Christian fulgte også gårdmandslivet på Falster, hvilket betød, at hendes interesse for forskning inden for mikrobiologi blev lagt på hylden. I dag arbejder Kirsten som dyrlæge i Maribo, hvor hun er medejer af Maribo Dyreklinik. Sammen har Kirsten og Christian tre børn på elleve, ni og fire år.

I sin fritid har Christian altid haft interesse for gymnastik, og han er i dag medinstruktør for et lokalt gymnastikhold med 24 drenge. Christian var selv elev på Gunslevholm Idrætsfeterskole i 1985, og han er på tredje år formand for efterskolens bestyrelse. Skolen huser 160 efterskoleelever med speciel interesse for idræt.

fortsættes næste side ►

Driftsleder Nils Hvid Andersen har ansvaret for de fleste markopgaver

– fortsat fra side 7

Rajgræs og svingel fungerer godt sammen med roer og svin

Afgrødefordelingen på Luenhøj er som på de fleste ejendomme på Lolland-Falster. Sukkerroer dyrkes på ca. 20 pct. af arealet. Til høst 2012 har Christian frøavl på 25 pct. af arealet fordelt på rødsvingel og alm. rajgræs. Rødsvingel har gennem alle år været den primære frøafgrøde. Rødsvingel er valgt, fordi den passer godt til jordbundsforholdene og til klimaet. Men rødsvingel er også en god aftager af gylle i efteråret, hvor over halvdelen af kvælstoffet skal tilføres. Til høst 2012 skal Christian høste alm. rajgræs for første gang.

”Det er jo den afgrøde, DLF-TRIFOLIUM ønsker et stort udlæg af, og i sådan en situation skal prisen nok følge med,” påpeger Christian. Hans erfaring er, at frøet passer rigtig godt i et sædskifte med roer. Frøet giver en god jordstruktur i kombination med roerne.

Afgrødefordeling på Luenhøj 2012

Afgrøde	Ha
Vinterhvede, Tabasco	78
Vårbyg, Quench	58
Fabriksroer	41
Rødsvingel, Rosita	38
Alm. rajgræs, Polim	21
Udyrket	8
I alt	244

Jordbehandlingen er stort set 100 pct. pløjning. Der pløjes dels pga. roerne, men også for at begrænse mængden af græsukrudt med særlig fokus på problemer med væselhale. I sædskiftet lægges frøet ind i stedet for roer, så der kan gå op til 7-8 år i mellem to roeafgrøder, hvilket virker sanerende for roenematoder.

Et godt etableret udlæg er den første betingelse for et godt frøudbytte

”Vi er altid meget omhyggelige med etableringen, det er et klart fokusområde for os,” fortæller driftsleder Nils Hvid Andersen.

”Da problemet med væselhale har vokset sig større, udlægges vi nu udelukkende rødsvingel i vårbyg for at give væselhalen mest mulig modstand,” oplyser Nils.

Vårbyggen bliver etableret med et rotorharvesæt, hvor kornet sås med hver anden tragt. Udsædsmængden i byg reduceres med ca. 10 pct. for at give mere lys til udlægget. Efterfølgende sås 7 kg pr. ha basisfrø med en Nordsten radsåmaskine. Såretningen er lidt på sned af kornet, så frøærkerne er fri af kornærkerne. Frøet lægges i fugtig jord i ca. 2 cm dybde. Der afsluttes med en tromling for at bevare fugtigheden omkring frøet. Sortsvalget i rødsvingel er en plænetype, uden eller med korte udløbere. De opnåede udbytter har altid været i top, væsentligt over gennemsnittet for den dyrkede sort, så økonomien har været god.

Robust rajgræsudlæg efter snittet halm

Alm. rajgræs blev udlagt i vårbyg sidste forår. Vårbyggen blev sået med alle trakte og gav 80 hkg pr. ha. Det var topudbytte i 2011, men også en sen høst, da det første vårbyg blev tærsket den 20. august. Dæksædshalmen skal normalt fjernes, men med 6-700 mm vand i høst, var den bedste løsning at snitte og sprede halmen. Omkring den 5. september blev marken sprøjtet med 1 tabl. Express og 50 ml DFF pr. ha, og den 21. september blev marken afpudset, og den snittede halm fordelt én gang til. Som billedet viser, står der en perfekt rajgræsmark uden nævneværdige problemer med spildkornsplanter, og halmen fra dæksæden er stort set omsat.

Svære forhold for optimal efterårsbehandling i 2011

Hvis det kan lade sig gøre, bliver frøgræshalmen brændt af lige efter høst af rødsvingel, hvis marken skal genhøstes det følgende år. Det våde vejr i 2011 forhindrede en ordentlig afbrænding, så den 12. september, da rødsvinglen var groet op igennem halmen, blev genvæksten skårlagt med en skiveslåmaskine, og den 16. september var materialet så tørt, at det hele kunne presses op og fjernes. Det var bestemt ikke den bedste behandling efter dyrkningsvejledningen, men til gengæld den behandling som vejrtilstanderne gav mulighed for i 2011. Den 8. oktober fik rødsvingelmarken gylle svarende til ca. 75 kg N pr. ha. Det bliver spændende at følge 2. års marken frem til høst.

” Vi er altid meget omhyggelige med etableringen ”

Veletablerede frømarker langs alléen til Luenhøj. Her ses udlægget af alm. rajgræs

Næstformanden møder delegerede og avlere på flere af avlermøderne rundt om i landet som her på avlermødet i Sorø, december 2011

Næstformand i DLF

Christian Høegh blev efter generalforsamlingen i oktober 2011 valgt som ny næstformand i DLF AmbAs bestyrelse. Han er glad for tillidsposten og de muligheder, det giver for at videreudvikle frøselskabet. Men rammebetingelserne for frøavl skal være konkurrencedygtige

Andelsbevægelsen – en stærk ejerform

Familien Høegh-Andersen er kendt i lokalområdet for dens engagement inden for foreningslivet, andelsbevægelsen og politik. Lige siden Christians forfædre købte Luenhøj i 1904, har mange tillidsposter på egnen været beklædt med folk fra gården. Han har igennem sin opvækst hørt og lært meget om bestyrelsesarbejdet i et andelsselskab. Folkevalgte i en demokratisk valgt bestyrelse for et andelsselskab sidder ofte med vidt forskellige kompetencer, som tilsammen kan være til stor inspiration for virksomheden.

”Forskellen til eksterne bestyrelsesmedlemmer er, at man som landmand brænder for de produkter virksomheden arbejder med, da man jo har haft ”nallerne” helt nede i gryden,” som Christian udtrykker det.

”De danske andelsselskabers vækst og markedsandele viser jo også, at der på flere områder er tale om en meget stærk ejerform, som i flere tilfælde har udkonkurreret andre selskaber med andre ejerformer. Netop andelsejet og landmændenes evne til at stå sammen og samarbejde i deres andelsselskaber er en af hovedårs-

sagerne til dansk landbrugs og fødevarerindustriens stærke nationale og internationale placering,” fastslår Christian.

Næstformand i DLF

Christian er glad for den tillid, han er blevet vist i forbindelse med valget til næstformand for DLF AmbAs bestyrelse. Han er også glad for at kunne være med til at videreudvikle DLF-TRIFOLIUM gennem sparring med ledelsen.

”Som bestyrelse for et andelsselskab er vi sammen med ledelsen forpligtet til at belønne vores avlere med en pris for vores afgrøder, der ligger i top. Samtidig har DLF-TRIFOLIUM kunnet realisere en vækststrategi ved at have en sund overskuds- og konsolideringspolitik. Vækst kræver, at man står stærkt rent finansielt, og at organisationen er klar, når muligheden byder sig. DLF-TRIFOLIUM er klar til at erobre nye markeder, det kunne f.eks. være i Polen eller Sydamerika”, konstaterer Christian.

Bestyrelsen har et vigtigt ansvar

Opgaven som bestyrelsesmedlem er at definere ansvarsfordeling og procedurer i virksomheden, samt at følge op på og overholde forretningsordenen. ”Vi skal som bestyrelse lægge rammerne og sætte målene og lade ledelsen stå for den daglige drift,” tilføjer Christian. ”Specielt to strategiske mål kan være med til at øge virksomhedens konkurrencekraft,” påpeger han.

- Forskningen er vigtig, og udvælgelse af nye sorter på baggrund af genomisk selektion, vil danne grundlag for hurtigere udvikling af sorter
- Videreudvikling af vores blande- og pakkefunktion, så DLF-TRIFOLIUM kan levere det færdige produkt direkte til slutbrugeren

Christian betragter også fremover DLF-TRIFOLIUM som et firma, der er baseret på kontraktavl. Fundamentet skal være græs og kløver, men han ser intet til hinder for, at nye afgrøder kan komme med på palletten. Detailforretningen vil også kunne udvikles med forskellige nye produkter; men næstformanden forventer f.eks. ikke at detailafdelingen kommer til at leve af at sælge haveredskaber.

Frøavl i Danmark kræver konkurrencedygtige rammebetingelser

Christian ønsker, at vi forsat skal dyrke vores frø i Danmark, men han mener også, at et bredt folketing for øjeblikket er i gang med at ødelægge arbejdsbetingelserne for denne produktionsgren.

”Jeg ønsker for alt i verden ikke at flytte de arbejdspladser til udlandet, som er forbundet med frøavl her i Danmark, men det kræver, at vi kan få lov til at gøde afgrøderne, og få lov til at holde markerne rene, så vi forsat kan producere en konkurrencedygtig frøvare både kvantitativt og kvalitativt,” slutter han.

” Vi skal som bestyrelse lægge rammerne og sætte målene og lade ledelsen stå for den daglige drift ”